

MOOI BOEK
Joke van Leeuwen
Querido
(door Frederic Vercaemst)

OVER DE MAKER

Joke van Leeuwen is een Nederlandse Belg of een Belgische Nederlander. Ze is geboren op 24 september 1952 in Den Haag (NL), groeide op in Amsterdam, verhuisde op dertienjarige leeftijd naar Brussel en ging later in Maastricht en Antwerpen wonen. Ze groeide op in een gezin waar veel gezongen, gemusiceerd en toneel werd gespeeld. Ze studeerde geschiedenis en grafische kunsten. In 1978 debuteerde Joke van Leeuwen met *De appelmoesstraat is anders*. Tekst en beeld kunnen niet zonder elkaar in het werk van Joke van Leeuwen: ze versterken elkaar, ze vullen elkaar aan en nemen het verhaal geregeld van elkaar over, met een grappig en fantasierijk effect. Haar werk is veelvuldig bekroond en vertaald. Boeken als *Iep!* en *Het verhaal van Bobbel die in een bakfiets woonde en rijk wilde worden* zijn klassiekers geworden.

1. VOOR HET LEZEN

Vertel de kinderen dat je hen een mooi boek wil voorstellen. Voordat je het boek laat zien, laat je de kinderen verwoorden waaraan een mooi boek voor hen moet voldoen.

- Moet een mooi boek spannend zijn, of eerder ontroerend? Moet je er bij kunnen wegdromen? Moet een mooi boek veel tekeningen hebben?
- Is de kaft belangrijk? Moet er een stuk van het verhaal op te zien zijn of net niet?
- Is de achterflap tekst belangrijk? Hebben de kinderen al eens een boek gelezen waarvan ze niet wisten waarover het ging?
- Welke soorten van boeken hebben de lezers al gelezen? Verhalende boeken, informatieve boeken of een gedichtenbundel?

Laat vervolgens het boek zien. Blader in het boek, laat hen hier en daar een stukje lezen of bekijken. De kinderen zullen spontaan reageren. Toets of dit boek voldoet aan de vooropgestelde criteria.

- Wat voor soort boek is dit?
- Staan er verhalen in?
- Staan er gedichten/versjes in?
- Er staan ook stripverhalen in. Wat zijn de typische kenmerken van een strip?

Laat de kinderen andere boeken van Joke van Leeuwen zien.

- Kenden de kinderen haar al?
- Wat valt er op aan haar boeken? Veel tekeningen, kleine krabbeltjes, een spel met taal en beeld.
- Zouden de kinderen een boek kunnen vinden van Joke van Leeuwen zonder op zoek te gaan naar haar naam op het boek?

2. TIJDENS HET LEZEN

Dit boek bestaat uit een aantal elementen die steeds terugkomen. Zo zijn er de stripverhalen van Vurkie en Lepeltje, abc's in verschillende vormen, woordbeelden (of beeldwoorden), verhalen over dieren en briefjes waarin een geheime boodschap is verstopt (met de oplossingen achteraan in het boek).

Het boek leent zich er toe om samen met de kinderen te beleven. Laat de kinderen kijken, zelf stukjes lezen, voorlezen en zoeken. De kinderen zullen in de afbeeldingen de letters herkennen. De woordbeelden zullen ze misschien zelf ook kunnen lezen. Je kan hen wijzen op het feit dat het woord onderdeel uitmaakt van het voorwerp en omgekeerd.

- Vinden de kinderen dit leuk?
- Kunnen de kinderen alle woorden herkennen?

3. NA HET LEZEN

Algemene indruk

- Waar genoten de kinderen het meeste van?
- Welke stukjes vinden de kinderen het leukst?
- Wat vinden de kinderen minder leuk in het boek?

Gedichten

'Toen ik er nog niet was'

- Wat vinden de kinderen van dit gedicht?
- Valt het hen op dat het gedicht steeds met hetzelfde woord begint en eindigt?
- Merken de kinderen de muzikaliteit op?
- Zouden de kinderen nog stukjes kunnen toevoegen aan het gedicht?

'Anders'

- Is dit ook een gedicht?
- Waardoor weten de kinderen dat dit een gedicht is?
- Begrijpen de kinderen dit gedicht? Moet je steeds alles begrijpen in een gedicht?

'Idee'

Dit gedicht heeft een heel typische opbouw van een gedicht. Dit zullen de kinderen onmiddellijk herkennen als een gedicht. Misschien noemen ze het wel een versje.

- Is er een verschil tussen een gedicht en een versje?
- Hebben de kinderen soms wel eens (vreemde) ideeën als ze 's avonds in bed liggen?

'Mijn gum'

- Kunnen de kinderen vertellen hoe dit gedicht is opgebouwd? Het lijkt alsof de gum telkens een stukje van de tekst wegveegt. Op het einde is alles weggegumd.
- Wat vinden de kinderen van dit soort gedicht?

Mooiste gedicht

- Welk gedicht vonden de kinderen nu het leukst?
- Laat hen verwoorden waarom ze dit gedicht precies het mooiste vinden.

Illustraties

Materiaal:

- Fototoestel
- PC/laptop
- Penseel en verf
- Tijdschrift
- Kraspapier (Dit is papier waarop je een laag zwarte verf hebt aangebracht met een beetje detergent in)
- Een blad uit een gelijnd schrift en een zwarte stift

Leg de materialen op de tafel. Dit zijn de materialen die de auteur heeft gebruikt om dit mooi boek te maken. Blader in het boek en koppel het materiaal aan de illustratie.

Laat de kinderen de materialen zelf gebruiken en laat hen experimenteren. Laat hen verwoorden welke techniek ze leuk en niet leuk vinden.

Woordbeelden/beeldwoorden

Materiaal:

- Schrijf- en tekenmateriaal

Woordbeelden zijn woorden waarbij een stuk in beeld wordt gebracht (of is het nu omgekeerd). Bekijk maar eens het woord: veter; waarbij de veters het woord veter maken. Zo zijn er verschillende voorbeelden te vinden in het boek.

Maak met de kinderen dergelijke afbeeldingen/woorden. Enkele voorbeelden:

Je eigen Vurkie en Lepeltje verhaal

Materiaal:

- Schrijf- en tekenmaterialen
- Het lege stripverhaal (zie bijlage)

Laat de kinderen hun eigen verhaal verzinnen van Vurkie en Lepeltje.

Wijs de kinderen erop dat het verhaal kort moet zijn en dat het moet passen binnen de 6 delen. Bekijk ter inspiratie de verhalen in het boek.

Letters in de natuur

Materiaal:

- Fototoestel

Joke van Leeuwen heeft foto's kunnen maken waarin de natuur verschillende letters maakt. Trek er op uit en ga ook op zoek naar letters in de omgeving.

Neem er een foto van. Kunnen jullie het volledige abc terugvinden in de natuur?

Bewegende letters

Materiaal:

- Eventueel fototoestel

In het boek vind je een abc terug waarbij verschillende mensen de letters maken.

Laat de kinderen deze letters in het echt namaken. Neem er eventueel foto's van.

- Welke letters zijn gemakkelijk om te maken. Welke heel moeilijk?

4. AUTEUR ZELF AAN HET WOORD

Wat was je eerste reactie toen je hoorde dat het boek was genomineerd?

Ik vond het fijn dat mijn boek nu door meer kinderen kon worden ontdekt.

Zijn er anekdotes of weetjes in het boek die je als lezer niet onmiddellijk ziet?

-Vurkie en Lepeltje is eigenlijk Afrikaans voor Vorkje en Lepeltje

-Het abc op blz. 40 en verder maakte ik voor een tentoonstelling in Den Haag en Antwerpen

-Voor de Duitse vertaling heb ik veel nieuwe tekeningen gemaakt, omdat ze moesten passen bij de Duitse woorden.

-De tekeningen zijn met acryl gemaakt of pen en kleurpotlood of de computer, of het zijn collages.

-Ik ben een jaar lang opgelet of ik iets zag wat per ongeluk op een letter leek. De foto's zijn gemaakt in Zuid-Afrika, Sri Lanka, Zeeland, Antwerpen, Brussel, Enschede, de Ardennen en India.

-Toen ik een kind was, vond ik het leuk om tekeningetjes te maken van letters of cijfers. Bijvoorbeeld van de 1 t/m de 10. Ik probeerde ook een eigen taal te verzinnen met eigen woorden, maar dat was zoveel werk dat ik niet verder kwam dan de woorden met een a.

Wil je nog iets vertellen en zeggen aan de lezers van het boek?

Ik hoop dat jullie merken met hoeveel plezier ik het boek heb gemaakt. Ik werd er vrolijk van. En het heet 'Mooi Boek' omdat het zo mooi is dat er boeken bestaan en dat je een heleboel mooie boeken kunt ontdekken.

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken lezen we' en dan op de groep en het boek in kwestie.